

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S. D. P. B.

Coll. No. 906

Title Pūjā-grantha

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 906 Subject : Tantric lit.

Title : Pūjā-grantha.

Author : - Scribe : -

Date of the work : - Date of the Ms. : V.S. 3980

Place of the work : - Place of the Ms. : -

Size : 7.6" by 4.2" Extent : 5 foll. (no. 1 missing)

Language : Sanskrit. Script : Devanāgarī

Remarks : Begins abruptly.

रणस्थापनं॥ दिक्षु प्रथमं पानविकी चरेत्॥ अपक्रामं तु तूतानि पिशाचाः
सर्वतो दिशं॥ तूतानामविरोधेन शैव कर्म समाचरेत्॥ अपसर्पं तु ये
तूता ये तूतानुवि संस्थिताः॥ ये तूता विघ्नकनरि स्तेन शंपं तु शिवान
या॥ ततः आचम्य॥ ॐ आत्मतत्त्वाय स्वाहा॥ ॐ शिवतत्त्वाय स्वाहा॥ वि
द्यातत्त्वाय स्वाहा॥ मूलमंत्रेण प्रायामत्रयं कुर्यात्॥ अघोत्पादि० अ
मुक्कजपमहं करिष्ये॥ तदंगनयान्न सुविप्राण प्रतिष्ठादिकं करि
ष्ये॥ स्वदक्षिणभागे॥ ॐ गुरुभ्यो नमः॥ ॐ परमगुरुभ्यो नमः॥ ॐ पूर्वसि
द्धेभ्यो नमः॥ आचार्येभ्यो नमः॥ स्वयामभागे॥ ॐ गंगामतये नमः॥ ॐ

दुर्गायै नमः॥ ईशे नमः॥ हेतुपालाय नमः॥ ईशे नमः॥ शिवाय॥ पादादिना नुपयंतं नष्ट
 श्रीस्थानं चतुरस्रं सविंदुं लंबीज सहितं ध्यात्वा जन्मादिना निपयंतं
 जले संहारामि॥ जन्मादिना निपयंतं वरुण मंडलं धनुषाकारं शुक्लवर्णं
 मध्ये वंबीज सहितं ध्यात्वा नाभ्यादि हृदय पयंतं जले वरुण मंडलं धनु
 षाकारं शुक्लवर्णं नम्रध्वै ते अशौ संहारामि॥ नाभ्यादि हृदय पयंतं त्रि
 कोणमग्निमंडलं रक्तवर्णं नम्रध्वै रंबीज सहितं ध्यात्वा हृदयादि नम्रमध्य
 पयंतं वायुमंडलं संहारामि॥ हृदयादि नम्रमध्य पयंतं वायुमंडलं वस्तु
 लाकारं धूम्रवर्णं स्पर्शगान् वायुदेवतं तन्मध्ये यंबीज सहितं वायुमंड

२

ध्यात्वा नम्रमध्यादि ललाट पयंतं आकाशं संहारामि॥ नम्रमध्यादि लला
 ट पयंतं आकाशमंडलं शनैश्च तन्मात्रं तन्मध्ये हंबीज सहितं ध्यात्वा
 अहंकारं संहारामि॥ अहंकारं महत्तत्त्वं संहारामि॥ महत्तत्त्वं प्रकृतौ
 संहारामि॥ प्रकृतिं शिवारब्धे परे ब्रह्मणि संहारामि॥ वामकुक्षौ दग्धा
 स्तं नाकारं पापपुरुषं ध्यायेत्॥ ब्रह्महत्या शिरस्कं च स्पर्शस्तेयनुजदयं
 ॥ गुरुतत्त्वकटिं विंध्यासुराजं पापसंज्ञकं॥ उपपातकरो माणं लप्सं क्रू
 रान्तितीक्ष्णं॥ इति ध्यात्वा शोषयेत्॥ शरीरस्यां तर्पामीरुषिः पृच्छति
 ब्रह्मः सत्त्वं देवता शरीरशोशे विनियोगः॥ वायुबीजं स्पर्शकं विंध्यासु

षिजगतीं देवायुर्देवताशेषे विनियोगः॥ ३॥ ईं एकादशवारं नमि
 ला॥ कुंतकेन॥ अग्निबीजस्य कर्णपरुषिः जगतीं देवायुर्देवताशे
 षे विनियोगः॥ ४॥ जातवेदाग्निदेवतात्रिष्टुब्धः दहने विनियोगः॥
 ५॥ एकारः सूरकेन॥ वरुणबीजस्य गौतमरुषिः अनुष्टुप् छंदः वरुणो
 देवता आज्ञावने विनियोगः॥ ६॥ ईं एकारः पृथिवीबीजस्य ब्रह्मरुषिः
 परमात्मा देवता गायत्री छंदः नस्म पिंडीकरणे विनियोगः॥ ७॥ ईं एकारः
 काशबीजस्य ब्रह्मरुषिः परमात्मा देवता गायत्री छंदः देहोत्पादने वि
 नियोगः॥ ८॥ ईं हं इति साकारं जपेत्॥ हः अस्त्राय फट् निधातृशकलं

३

यं घावा पृथिवीरूपं ध्यात्वा स्वात्मानं तन्मध्यवर्तिनं हिरण्यगर्भमुखेन
 देवतारूपं स्मृत्वा साकारानंदकोत्पत्त्या एवं विधादंडखंडात् ब्रह्मणो
 देवात् प्रेरकः पुरुषः ततः प्रकृतिः प्रकृतेर्महान्महतोऽहंकारस्त्रिगुण
 लक्षकः तस्मादा एतस्मादात्मन आकाशसंभूतः पञ्च आकाशाद्वायुः वायो
 रग्निः अग्नेरापः अद्भ्यः पृथिवी पृथिव्या ईषयं धयः ईषधिस्योन्म॥ अ
 न्नादेतः रेतसः पुरुषः॥ सवा एव पुरुषो न्नरसमयः॥ इति संचित्य नूतनं
 द्वि॥ प्राणं प्रतिष्ठा मंत्रस्य ब्रह्मविष्णुकृदक्षमयः शिरसि॥ रूपाय नुः सा
 मानि ईं दासिमुखे॥ सकलजगत्सृष्टिवैतन्यस्वरूपिणी प्राणशक्तिर्दे

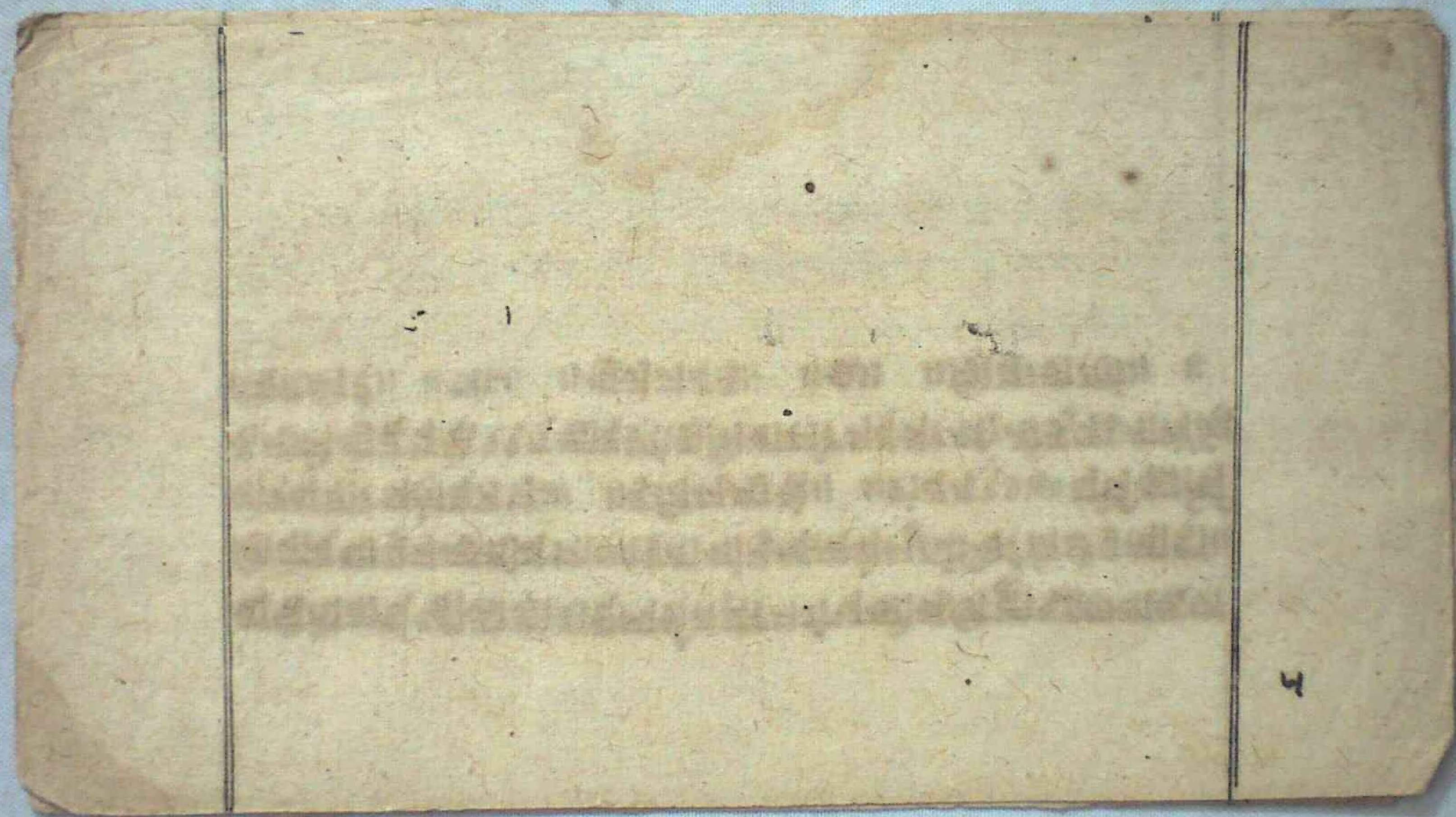

वताद्दये॥ आं बीजं गुह्ये ह्रीं शक्तिः पादयोः॥ कौं क्रीलकं सर्वं गेपु प्राण
 प्रतिष्ठा वै पने विनियोगः॥ र-कां तो धिस्त्र पो तो र्त्र स द रु ए स रो ना धिस्
 ठाकराग्रैः पाशं को दंड मिह द्रु व गु ए म थ स प्यं कु रं पं च बा ए नू॥ वि
 त्रा ए स कृ पालं त्रिनयन लसिता पीन वक्षो रु हा द्वा दे वी वा ला क्व वे र्णा
 भवतु सुख करी प्राण शक्तिः परानः॥ ॐ आं ह्रीं कौं यं रं लं वं शं पं संहं सः
 सो हं इ ह म स प्रा णा इ ह प्रा णाः॥ ॐ आं ह्रीं कौं यं रं लं वं शं पं संहं सः म स
 जी व इ य स्थि तः॥ ॐ आं ह्रीं कौं यं रं लं वं शं पं संहं सः म स सर्वे दि या णि इ ह
 स्थि तानि॥ ॐ आं ह्रीं कौं यं रं लं वं शं पं संहं सः म स मनो बु ध्प हं कार पृ थि

४

यन्नेतो वायं आकाशश्चक्षुस्पर्शरूपरसगंधश्चोच्चैर्जिह्वा प्राणवाक्पा
 णिपादपायूपस्थजीवप्राणा इहायांतु स्वस्तये सुखं चिरं तिष्ठं त्वाहा॥
 यो दुष्वारं प्रणवजपः॥ ॥ इति समाप्ते॥ ॥ शंवत् १७४० वर्षे कार्ति
 क मासे शुद्ध पक्षे ११ एकादश्यां शनिवासरे महानर श्री भाऊ पटनाथं लि
 खितमिदं॥ ॥ श्रीः॥ ॥ मुने न वतु॥ ॥ ॐ॥ ॥ शिवः शरणं॥ ॥

एणसंकल्पं च वृषोसर्गमारुत्यते॥ स्तुतिं लादि उगडीमारुत्य॥ अग्नये स्वाजु॥
 पुष्टे वाजु॥ इद्राय वाजु॥ इश्वराय वाजु॥ हितृ क्षी सर्वत्र॥ आज्य नागांते प्र
 धान होमः॥ च उगृहीतं त्रवाज्यमाचीरुतिः पृथक् पृथक्॥ सोमं राजा
 ॥ श्रुंते॥ इद्रा पर्वता॥ आवो राजा॥ रुचेन होमः॥ वसतयोः अनयारु
 द्रकलशोदकेन॥ हाहुं सामेन वद्युतयोः॥ अतिषेकं कुर्यात्ससमिधावु
 षा सोमा सामान्यां शिरसं न्यसेत्॥ मीढु वंदु लवस्त्रयं होपवीतादि अलं स्य
 ॥ ऊं कमेन दक्षिण पार्श्वे न चक्रं कुर्यात्कास्यासि प्रयासि ह व्याशिदुडासि
 रंतासि सरस्वत्यसि महुसि विश्वस्येति रसि त्रिः प्रदक्षिणं॥ चतुर्थं रुहं॥ उद ५

कमधे वपकसर्तयोः॥ पुष्टे विष्णुसंहितायां तर्पणं कुर्यात्॥ तर्पणं ते अपसव्यं रुवा
 गोत्रस्य अमुकप्रेतस्य वृषवसतयैः पुष्टे तिलोदकं ते उपतिष्ठतां अंतर्ली
 वृषस्य दक्षिण पार्श्वे अन्वारं तं रुवा॥ तत्र जपः॥ एतयुवानं पतिवो ददा
 मितेन क्रीडंती श्वरथप्रियेण॥ मानसो केचन नये चरीषे मचिमुत रु
 दरमन्निमुच्यताः॥ उपवाजा॥ प्रसंम्राजो हाड॥ सोमः पूषा॥ हाः॥ उजः॥ गा
 हा॥ हाजः॥ श्वा॥ अग्निमीले पुणे हितं॥ हाजः॥ ते मन्वत प्रथा हाजवा॥ स
 इक्ष्वंषताः सह वसु उदैता॥ आवो राजा॥ अग्रेत्यात्यादि॥ इमं वृषं वसत
 रीसं युक्ते रुद्रै देवतंगं प्रायश्चितं वृषपदवध्यावाधीलं वितं पेतं सुत्रि॥

अहमुसंमियथेषु पुण्यं पयटप्रायश्चित्तं च तत्र शेषं समापयेत् ॥ अस्य वृ
 षोसर्गकर्मणो ॥ अनेन हस्तवृषोसर्गेण्येतच्च विमुक्तिः ॥ एकादशा
 हश्राधयोय्यताप्राप्तिः ॥ एकादशाहश्राद्धमारत्यश्राद्धं समायास्नानं च ॥
 अद्येत्यादिगोत्रस्यप्रेतस्याविष्णुपूर्वकं ॥ उक्तसंकल्पमहं करिष्ये ॥ दास्य
 मानं सतिलोदकुंजं उदकपूरितं तस्योपरितिलपूलपूणश्रावोपरिस्थि
 तं गुडवृतयहोपवीतदक्षिणातांबोलसंहितविष्णुप्रीत्यर्थं कर्मे ॥ अद्ये
 त्यादियथादास्यमानाः ॥ एकादशसतिलोदकुंजाः उदकपूरिताः ॥ तस्योप
 रितिलोदकुंजाः गुडकस्मिन् गोत्रप्रेतते ॥ इति सतिलोदकुंजदानेन

हु

सोऽवैतर्ण्यादिसंकल्पयोग्यताप्राप्तिः ॥ स्नानं कृत्वा वस्त्रसागः शुष्क
 वस्त्रपरिधाय देवपूजा ॥ अद्येत्यादिमहं करिष्ये पूजासमाप्य ॥ अ
 द्येत्यादिवैतर्ण्याचपदसंकल्पः ॥ यथादास्यमानं श्रासनादिदश
 विधंपदंगंधाद्यर्चितं मोक्षपदप्राप्त्यर्थं अमुकसगोत्रअमुकप्रेतते
 । तिलपात्रघृतपात्रअहमहादानचउर्दशदानगुणधेनुदानतीर्थ
 देवतानां ब्राह्मणभोजनं ॥ इति द्वादशाहदिनमारत्यतो नित्यस्नाना
 दिकं कृत्वा ॥ षोडशोपचारपूर्ववत् द्वादशाहश्राद्धं एकादशाहवत्सां
 नोदकउक्तसंकल्पः ॥ स्नानं च पुष्कवस्त्रपरिधायामासिकश्राद्धमार

न्तो। चट् १४। मांडवा। सर्वायासं द्वितीयमासिकश्राद्धे। त्रिपक्षिकश्रा
 ध्दे। तृतीयमासिकश्राद्धे। चतुर्थमासिकश्राद्धे। पंचममासिकश्राद्धे। ष
 ण्मासिकश्राद्धे। षष्ठमासिकश्राद्धे। सप्तममासिकश्राद्धे। अष्टममा
 सिकश्राद्धे। नवममासिकश्राद्धे। दशममासिकश्राद्धे। एकादशमा
 सिकश्राद्धे। द्वादशमासिकश्राद्धे। उनादिकमासिकश्राद्धे। साध्विमा
 श्राद्धे। पादप्रहा लनं आचमनं प्राणायामः॥ अपवित्रेत्यादि० देशब्
 द्वादि० मासिकश्राद्धोपहाराणां पवित्रता॥ चुरादि० श्रेयस्यादि०
 गोत्रस्य प्रेतस्य प्रेतत्वमुर्वेत्संयुक्तं षष्ठ्या० द्वितीयमासिकादिस्तु ७

चतुर्दशमासिकश्राद्धपर्यंतं एकतंत्रेण एकोद्दिष्टविधिना युष्मदज्ञ
 याश्राद्धां न्यहं करिष्ये। आसनं अर्घः तिलोसि अर्घदत्त्वा। अर्चासंकल्पा
 सर्वश्राद्धे एकादशाहवत्। स्नानं। नित्यान्ननि नित्यदीपः संकल्पः। अ
 द्येत्यादि० गोत्रस्य प्रेतस्य मृताहातृ प्रवृत्तिः सांवत्सरीकयावत्॥
 अहरहः नित्यघटप्रत्याग्राययथादास्यमातृपुत्रं गोत्रप्रेतते॥ मृता
 हन्तिः। सांवत्सरीकयावत्। अहरहः परलोके ज्योतीषितमो निवृत्त्यर्थं गोत्र
 प्रेतते। अनेन नित्यघटनित्यदीपदानेन अहरहः शुचिषा निवृत्तिः।
 परलोके तमो निवृत्तिः॥ शास्त्रोक्तफलावाप्तिः॥ सपिंडीकरणश्रा

ॐ मारच्यते विरपि ३ एकवत्सु रूपा एव च ६ मांडवा । सर्वश्राद्धे पार्वण
त्वा । विश्वदेवश्राद्धे पित्रः पितृश्राद्धे पित्रः पित्रे तामश्रा० पित्रे प्रपितामह
श्राद्धे० तत्पुरुषश्राद्धे० पादप्रक्षालनं । आचमनं प्राणायामः । आच
मनं चूर्जुवः सामा । अपवित्रेत्यादि । दृष्टि० अक्षसपिंडी० तास्का उंचु
रादि० मधुवातामधु ३ अथेत्यादि गोत्रस्य अमुकप्रेतस्य सपिंडीकर
णनिमित्तं श्राद्धं । गोत्राणां पित्रः पितृ पितामह प्रपितामहानां अमुका
३ अमुकशर्मणो विश्वेदेवा पूर्वकं से को दिष्टं पार्वणैकविधिना यु० ष्ये ।
आसना । आवाहना । अर्घ्यपूजा । विश्वेदेवा अर्घ्यदत्त्वा । तत्पुरुषस्य च अर्घ्यं ८

८ दत्त्वा । अपवित्रं पश्चा ५६ दत्त्वा । त्रिधा कुर्यात् । पितृ अर्घ्यपात्रोपरि मुक्ता ।।
प्रेत अर्घ्यपात्रे गृहीत्वा ।। ये समाना इति मंत्रं कुर्यात् । तद्गोत्रस्य प्रेतस्य अर्घ्यं
गोत्रस्य प्रेतः पित्रः अमुकशर्मणः अर्घ्येण सह संयुज्यतां । वसु लोक प्रा
प्तिरस्तु । अर्घ्यपूजा । अर्घ्येण० अस्तु । पितृणां अर्घ्यदातृभ्योऽंशं धत्तां च अ
र्घ्यचंदना । अर्घ्यसंकल्पः । नो जन संकल्पः । पूर्ववत् । विकरं च । पिंडधरा
नां प्रेतपिंडपूजा । नैवेद्यं तं च वा सुवर्णश्याकायां पिंडत्रिधा कुर्यात् ।
अथ वत्सं योजनं । वसुरुद्रादित्यलोक प्राप्तिरस्तु । अथ मोहधेनु संक
ल्पः । अथ मोहपदफल प्राप्तिरस्तु । प्रत्यवने जनं । पूजा । नैवेद्यसंकल्प
ः । नमस्कारः । सुप्रोहितादि अहिन्य कालः ।। शेषं श्राद्धं दर्शवत् ।। पुष्पापू

र्ववत्॥ अथेत्यादि० अमुकसगोत्रस्य पित्रः सपिंडीकरणे निमित्तं श्राद्धं अमुकस
गोत्राणामेव त्राणं पित्रः पितादपि तामहं पितामहं तं अमुक अमुकश
मणं वीश्वेदे वा पूर्वकं सैको हिष्टस्य पार्वणं कविधिताहृतस्य० सर्वपरिपू
र्णमस्तु॥ चटविसर्जनं॥ पिंडप्रहेपः॥ तर्पणं॥ अस्ति प्रहेपः निमित्तं विष्णु
तपणमहं करिष्ये॥ ब्राह्मणभोजनं च॥ अस्ति प्रहेपमंत्रः॥ यवदस्ति
क्षुदीया नि अस्मितीथिवसं निहि॥ तावद्वर्षसहस्राणि वै कुंठे वसतामृतः॥
॥ इति क्रियापद्धतिसमाप्तः॥ संवत् १८२३ ता चैत्र शुद्ध १ रवौ येन लि
खितं॥ शुक्लं च वत्सु॥ देवेभ्यो नमः शिवरां मेण लिखितं॥ स्वकार्येण प्रसक्त
संवत् १८३१ वर्षे कार्तिक वदि ५ सोमे अथेष्टा सूर्यपुरे नि० चतुर्भुजेन लिखितं ८५